

به نام «عفاف و حجاب» علیه شهروندان

معین خزائلی، حقوق دان و پژوهشگر حقوق بشر

به نام «عفاف و حجاب» علیه شهروندان

معین خزائلی، حقوق دان و پژوهشگر حقوق بشر

تماس با وکیل در واتس اپ:

+ ۹۰۵۵۱۰۳۳۲۵۷۵

www.dadban.info

✉ Support@dadban.info

📷 dadban2021

✂ dadban4

به نام «عفاف و حجاب» علیه شهروندان

معین خزائلی، حقوق دان و پژوهشگر حقوق بشر

بهار ۱۴۰۳

دادبان؛ مرکز مشاوره و آموزش حقوقی ویژه کنشگران

© 2024 Dadban

پیش‌گفتار

نقض حقوق به رسمیت شناخته شده شهروندان در ایران سابقه‌ای طولانی دارد و سال‌هاست که شماری از حقوق اساسی شهروندان به واسطه عدم اجرای درست قوانین و مقررات نقض می‌شوند.

زنان را اما می‌توان یکی از اقشاری دانست که حقوق اساسی‌شان نه صرفاً به دلیل عدم اجرای درست قوانین، بلکه علاوه بر آن به واسطه وجود قوانین تبعیض‌آمیز جنسیتی مورد تعدی قرار می‌گیرد. تبعیض موجود در قوانین مدنی، به‌ویژه قوانین مربوط به ازدواج و رابطه زناشویی، جرم‌انگاری نداشتن حجاب شرعی و همچنین برخی قوانین کیفری تبعیض‌آمیز علیه زنان از جمله قوانینی هستند که دسترسی زنان به حقوق انسانی و اساسی خود را با محدودیت روبرو کرده‌اند.

در این میان اما لایحه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» - که به اختصار، لایحه «عفاف و حجاب» هم خوانده می‌شود - سطح جدیدی از نقض حقوق انسانی و شهروندی زنان در ایران را پشت سر گذاشته است. این مصوبه در ۲۹ شهریور ماه سال ۱۴۰۲ توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای اجرای آزمایشی سه ساله تصویب شد.

لایحه «عفاف و حجاب» را می‌توان یکی از فجایعی که بر سر حقوق شهروندی در ایران آوار شده و یکی از زیان‌بارترین قوانین تصویب شده در مجلس شورای اسلامی علیه

حقوق اساسی شهروندان دانست.

در این مصوبه نقض حقوق اساسی شهروندان به‌ویژه زنان، قانونی شده و ابزار قانونی لازم برای تحدید آزادی‌های قانونی و فردی شهروندان از سوی حاکمیت فراهم شده است. شدت اعمال محدودیت علیه زنان در این مصوبه به حدی است که شماری از اساسی‌ترین و ابتدایی‌ترین حقوق اقتصادی، اجتماعی و مدنی زنان از جمله حق اشتغال، حق سلامتی و بهداشت، حق حضور در جامعه و استفاده از خدمات عمومی، حق تحصیل و آموزش و آزادی‌های فردی به شکلی کاملاً سیستماتیک و نظام‌مند نقض خواهد شد.

جرم‌انگاری گسترده در زمینه حجاب و عفاف، ورود کامل به حریم خصوصی شهروندان، مشروط کردن استخدام زنان در تمامی نهادهای دولتی و حکومتی به رعایت مفاد لایحه در زندگی خصوصی و خارج از محیط کار، اعطای مجوز به بانک مرکزی برای برداشت پول (جریمه) از حساب شخصی شهروندان، نقض کامل اصول اساسی حقوق کیفری از جمله اصل شخصی بودن جرم و مجازات و اصل تناسب جرم و مجازات، تحدید گسترده و جدی حقوق اقتصادی شهروندان به‌ویژه زنان و افزایش قابل توجه عناوین مجرمانه از جمله ایرادات اساسی لایحه «عفاف و حجاب» است.

شکی نیست که آگاهی نسبت به قوانین و به‌ویژه اثرات آن‌ها بر حقوق انسانی شهروندان نقش بسزایی در مطالبه‌گری عمومی در لزوم تغییر این قوانین و ابراز مخالفت بیش‌تر با آن‌ها داشته و ظرفیت کنشگران و شهروندان را برای مطالبه این تغییر افزایش می‌دهد.

در این کتابچه کوتاه سعی شده است مهم‌ترین موارد نقض حقوق اساسی زنان در مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» و همچنین تناقضات این مصوبه جنجال‌برانگیز و تحدیدی به شکل موردی و با توجه به مواد این مصوبه معرفی شده و مورد بررسی قرار گیرند.

۱- لزوم تناسب عروسک، مجسمه و اسباب‌بازی با «سبک زندگی اسلامی خانواده محور»

بر اساس تبصره ماده ۵ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» طراحی هر نوع از عروسک، مجسمه و اسباب‌بازی باید در «شورای فرهنگ عمومی» و متناسب با «سبک زندگی اسلامی خانواده محور» و «فرهنگ عفاف و حجاب» تصویب و تایید شود.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، تولید عروسک، اسباب‌بازی و مجسمه نیز نیاز به مجوز دارد و می‌تواند عمل مجرمانه تلقی گردد.

۲- «فردگرایی» همان «برهنگی و هرزه‌گی» است

بر اساس بند دوم ماده ۸ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی موظف به تولید و پخش برنامه‌هایی در راستای آگاهی‌بخشی نسبت به «تمادها و جریان‌های فعال علیه بنیان خانواده و فرهنگ عفاف و حجاب یا مروج فردگرایی، برهنگی، هرزه‌گی، همجنس‌بازی یا سایر مفاسد مخل بنیان خانواده» است.

یکسان‌انگاری «فردگرایی» با اعمالی مانند آنچه که «برهنگی و هرزه‌گی» خوانده شده است، در عمل به این معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، صحبت از حقوق فردی انسانی به‌ویژه برای زنان، مانند حقوق اقتصادی یا حقوق برابر در ازدواج و جامعه، ممکن است تبلیغ «برهنگی و هرزه‌گی» محسوب شوند.

۳ - مجریان صداوسیما موظفند درباره حجاب «حرف‌های متعالی» بزنند

بر اساس بند ۱۰ ماده ۸ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» مجریان صداوسیما جمهوری اسلامی موظف خواهند شد تا درباره آنچه که «فرهنگ حجاب و عفاف» و «سبک زندگی اسلامی خانواده محور» خوانده شده، «حرف‌های متعالی» بزنند.

از این منظر صداوسیما جمهوری اسلامی موظف شده دستورالعملی را تهیه و ابلاغ کند تا علاوه بر آن که صحبت‌های مجریان بر اساس آن تنظیم خواهد شد، آن‌ها را در قالب این دستورالعمل حفظ کند و نحوه به کارگیری آن‌ها را نیز مشخص کند. این بدان معنی است که پس از قانون شدن لایحه «عفاف و حجاب» تمامی صحبت‌های مجریان صداوسیما باید از پیش هماهنگ شده و بر اساس دستورالعمل مورد نظر باشد.

۴ - اولویت پژوهش‌های دانشگاهی با «راهنمای گسترش سبک زندگی اسلامی خانواده محور و فرهنگ عفاف و حجاب» است

بر اساس بند اول ماده ۱۱ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است اولویت پژوهش‌های علمی، کلان، میان‌رشته‌ای و پایان‌نامه‌های دانشجویان در دانشگاه‌ها و موسسات علمی را به «راهنمای گسترش سبک زندگی اسلامی خانواده محور و فرهنگ عفاف و حجاب و تعهد زوجین به یکدیگر» اختصاص دهد و «امتیاز پژوهشی ویژه» نیز به چنین پژوهش‌هایی واگذار کند. این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب» اولویت پژوهش‌های دانشگاهی به جای موضوعات علمی، به یافتن راه‌های بیش‌تر برای تحمیل مضاعف حجاب اجباری تخصیص داده خواهد شد.

۵ - معیار تشخیص دانشجوی نمونه پزشکی «توجه به فرهنگ عفاف و حجاب» است

بر اساس بند پنجم ماده ۱۲ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» معیار تشخیص دانشجوی نمونه پزشکی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی علوم پزشکی «توجه به فرهنگ حجاب و عفاف» تعیین شده است. بر اساس این ماده عدم رعایت «فرهنگ عفاف و حجاب» و در واقع محتوای مصوبه «عفاف و حجاب» برای دانشجویان پزشکی امتیاز منفی در بر خواهد داشت.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، دیگر این فعالیت‌های علمی دانشجویان پزشکی نیست که معیار تشخیص دانشجوی نمونه است، بلکه توجه دانشجو به حجاب اجباری و رعایت آن و احتمالاً تحمیل آن به دیگران است که معیار شناسایی دانشجوی نمونه خواهد بود.

۶ - عدم حمایت از مراکز دانش‌بنیان به دلیل حجاب اجباری

بر اساس بند سوم ماده ۱۳ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» همکاری و به‌ویژه حمایت معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری در ایران از شرکت‌های دانش‌بنیان، پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، کارخانه‌های نوآوری، خانه‌های خلاق و سایر مراکز دانش‌بنیان و علمی به دلیل عدم رعایت حجاب اجباری توسط مدیران، کارکنان و حتی پژوهشگران این مراکز ممنوع خواهد شد. این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، ملاک حمایت معاونت ویژه ریاست جمهوری در امور علمی و فناوری دانش‌بنیان از مراکز علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان، نه فعالیت علمی آن‌ها و نه کارکرد محصولات دانش‌بنیان‌شان، بلکه رعایت حجاب اجباری توسط کارکنان و پژوهشگران آن‌ها خواهد بود.

۷ - وظیفه وزارت ورزش: گسترش «سبک زندگی اسلامی خانواده محور» و «فرهنگ عفاف و حجاب» در جامعه ورزشی

بر اساس بند پنجم ماده ۱۸ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» وزارت ورزش و جوانان موظف به «برنامه‌ریزی جهت گسترش سبک زندگی اسلامی خانواده محور و فرهنگ عفاف و حجاب» در جامعه ورزشی کشور و مقابله با علل و زمینه‌های بی‌عفتی، بی‌حجابی، برهنگی و بدپوششی است.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، وزارت ورزش و جوانان در ایران موظف خواهد بود بخشی از بودجه خود را به برنامه‌ریزی برای هدف اعلام‌شده تخصیص دهد و در نتیجه از بودجه مربوط به ورزش که در حال حاضر نیز اندک است کاسته خواهد شد.

۸ - واردات عروسک و مجسمه بدون حجاب ممنوع است

بر اساس بند اول ماده ۱۹ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» وزارت امور اقتصاد و دارایی موظف شده از واردات «لباس، مجسمه، عروسک، مانکن و تابلو مروج برهنگی، بی‌عفتی، بی‌حجابی و بدپوششی» به ایران ممانعت به عمل بیاورد. این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، واردات عروسک‌های اسباب‌بازی منوط به داشتن حجاب اجباری است و مجسمه‌های هنری نیز تنها در صورت داشتن پوشش شرعی مجوز واردات از گمرک را دریافت خواهند کرد.

۹ - مبارزه با «بدنام کردن امر به معروف و نهی از منکر»

بر اساس بند اول ماده ۲۴ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه در ایران به عنوان ضابطان خاص قضایی موظف شده‌اند با چیزی تحت عنوان «فعالیت سازمان یافته برای بدنام کردن امر به معروف و نهی از منکر» مبارزه کنند.

این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، احتمالا هرگونه خشونت و اقدام غیرقانونی از سوی آمران به معروف و ناهیان از منکر به طور کامل از سوی حاکمیت و دستگاه قضایی انکار شده و به بیگانگان، معاندان و مخالفان حجاب اجباری با هدف بدنام کردن امر به معروف و نهی از منکر منتسب خواهد شد و خود به عنوان اتهامی جدید با هدف سرکوبی شهروندان مبدل می‌شود.

۱۰ - التزام عملی به حجاب حتی در محیط خصوصی، شرط اشتغال زنان

بر اساس ماده ۳۲ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» شرط هر گونه استخدام و به کارگیری زنان در تمامی ادارات و نهادهای دولتی و حاکمیتی و همچنین مراکز آموزشی غیردولتی رعایت فرهنگ حجاب و عفاف نه تنها در محیط کار بلکه در خارج از محیط کار و زندگی شخصی و حتی فضای مجازی است.

همچنین بنا بر این ماده علاوه بر استخدام و به کارگیری هر گونه ارتقاء درجه، ترفیع و حتی تداوم همکاری با زنان مشروط به رعایت حجاب و عفاف در محیط کار، زندگی شخصی و فضای مجازی است.

این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، زنانی که تن به رعایت حجاب اجباری در زندگی خصوصی خود از جمله در فضای مجازی شخصی خود ندهند، عملاً از دسترسی به حقوق اقتصادی و فرصت‌های شغلی دولتی و حاکمیتی به عنوان کارمند محروم خواهند شد.

همچنین زنان کارمند دولت مانند معلمان آموزش و پرورش یا پرستاران بیمارستان‌های دولتی در صورت انتشار عکس بدون حجاب اجباری از خود در صفحه شخصی در شبکه‌های اجتماعی ممکن است از کار اخراج شوند یا قرارداد شغلی آن‌ها تمدید نشود.

۱۱ - اعطای مجوز قانونی به لباس شخصی‌ها برای عکس برداری از شهروندان

بر اساس ماده ۳۴ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» تمامی ضابطان قضایی در ایران اعم از نیروهای پلیس، بسیج، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه و حفاظت‌های اطلاعات نهادهای قضایی و نظامی مجازند از شهروندانی که مفاد این مصوبه را رعایت نمی‌کنند تصویربرداری کرده و تصاویر را برای فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ارسال کنند.

این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، همه آن‌هایی که به عنوان نیروهای لباس شخصی شناخته می‌شوند، «قانونا» خواهند توانست با دوربینی در دست در خیابان‌ها و اماکن عمومی تردد کنند و با نقض کامل حریم خصوصی و حقوق فردی شهروندان، از آنان تصویربرداری کرده و به راحتی اقدام به پرونده‌سازی برای آن‌ها کنند.

۱۲ - «ترویج بدپوششی و بی‌حجابی» ممکن است افساد فی الارض محسوب شود

بر اساس ماده ۳۶ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» ترویج یا تبلیغ برهنگی، بی‌عفتی، بی‌حجابی یا بدپوششی «با همکاری دولت‌ها، شبکه‌ها، رسانه‌ها، گروه‌ها یا سازمان‌های خارجی یا معاند یا اشخاص معاند مرتبط با آن‌ها و یا به صورت سازمان‌یافته» می‌تواند به عنوان افساد فی الارض محسوب شده و مجازات اعدام در پی داشته باشد.

همچنین بنا بر این ماده در صورتی که عمل ارتكابی ترویج یا تبلیغ برهنگی، بی‌عفتی، بی‌حجابی یا بدپوششی مشمول افساد فی الارض نباشد، اما با همکاری دولت‌ها، شبکه‌ها، رسانه‌ها، گروه‌ها یا سازمان‌های خارجی یا معاند یا اشخاص معاند مرتبط با آن‌ها و یا به صورت سازمان‌یافته انجام گیرد، برای مرتکب مجازات حبس از ۵ تا ۱۰ سال و جریمه نقدی بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان به دنبال دارد.

این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، صرف ارسال یک ویدئو یا تصویر بدون حجاب اجباری به رسانه‌ها، می‌تواند مجازات زندان بیش از ۵ سال یا حتی اعدام در پی داشته باشد.

۱۳- ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان جریمه برای انتشار تصویر بدون حجاب اجباری در فضای مجازی

بر اساس ماده ۳۷ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» انجام هر گونه عملی در فضای مجازی که «نوعاً ترویج برهنگی، بی‌عفتی، بی‌حجابی یا بدپوششی» محسوب شود، جرم بوده و برای مرتکب آن ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان جریمه نقدی و تا دو سال ممنوعیت خروج از کشور به دنبال خواهد داشت.

همچنین بنا بر این ماده هر گونه توهین و تمسخر حجاب یا تبلیغ و ترویج بی‌حجابی در فضای مجازی و غیرمجازی مجازاتی معادل جریمه نقدی ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومانی در پی داشته و در صورت تکرار این مجازات می‌تواند به ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان و حبس از دو تا پنج سال افزایش یابد.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، صرف انتشار تصویر یا ویدئوی بدون حجاب اجباری در فضای مجازی و حتی در صفحه‌های شخصی می‌تواند مشمول این جرم و مجازات آن قرار گیرد.

۱۴- ۲۸۰ میلیون تومان جریمه نقدی برای سلبریتی‌ها به دلیل بی‌حجابی

بر اساس ماده ۴۱ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» صرف سلبریتی بودن افراد مرتکب هر یک از جرایم این مصوبه، سبب افزایش شدید مجازات خواهد بود. بنا بر این ماده در صورتی که هر یک از جرایم این مصوبه توسط افراد «دارای شهرت یا تاثیرگذاری اجتماعی» ارتکاب یابد، مرتکب آن علاوه بر مجازات معمول آن جرم، به ۲۸۰ میلیون تومان جریمه نقدی نیز محکوم خواهد شد.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، انتشار تصویر بدون حجاب اجباری در فضای مجازی توسط سلبریتی‌ها و افراد شناخته‌شده - اعم از هنرمندان، ورزشکاران و فعالان فضای مجازی - علاوه بر ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان جریمه نقدی و تا دو سال ممنوعیت خروج از کشور، ۲۸۰ میلیون تومان دیگر جریمه برای آن‌ها در بر خواهد داشت.

۱۵- ۱۰۰ میلیون تومان جریمه نقدی برای تبلیغ عروسک بدون حجاب اجباری

بر اساس ماده ۴۳ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» طراحی یا تبلیغ لباس ممنوعه یا مانکن یا هر گونه اسباب بازی، مجسمه، عروسک، تابلو، نماد یا تصویر که «مروج برهنگی، بی عفتی، بی حجابی و بدپوششی» باشد جرم محسوب شده و برای مرتکبان مجازات به دنبال خواهد داشت.

مجازات تعیین شده برای مرتکبان در دفعه اول ۱۰۰ میلیون تومان جریمه نقدی و تا دو سال ممنوعیت خروج از کشور و در صورت تکرار ۱۵۰ میلیون تومان جریمه نقدی خواهد بود.

این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، رسماً رعایت حجاب اجباری برای آثار هنری بصری و تجسمی و همچنین عروسک‌ها و اسباب بازی‌ها نیز الزامی خواهد شد و هر گونه نمایش و فروش هر نوعی از عروسک، مجسمه و اسباب بازی و نقاشی بدون داشتن حجاب اجباری یا انتشار تصاویر آن در فضای مجازی جرم محسوب می‌شود.

۱۶- تا ۵۰ میلیون تومان جریمه برای زنان به دلیل نمایش بالای قوزک پا

بر اساس ماده ۴۷ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» ارتکاب عملی مجرمانه با عنوان «بدپوششی» می‌تواند برای زنان و مردان بین ۲۴ تا ۵۰ میلیون تومان جریمه نقدی در بر داشته باشد.

بنا بر این ماده ارتکاب این عمل که برای زنان به معنی «پوشیدن لباس بدن‌نما یا تنگ یا لباسی که قسمتی از بدن پایین‌تر از گردن یا بالاتر از مچ پا یا بالاتر از ساعد دست‌ها» را نمایش دهد و برای مردان «پوشیدن لباس بدن‌نما یا لباسی که قسمتی از بدن پایین‌تر از سینه یا بالاتر از ساق پا یا سرشانه» را نمایان کند، جرم «بدپوششی» است.

این بدان معنی است که پس از قانون شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، صرف پوشیده‌نبودن بالای قوزک پا برای زنان یا زانو برای مردان جرم محسوب شده و مرتکبان پس از محاکمه به جریمه نقدی ۲۴ تا ۵۰ میلیون تومانی محکوم می‌شوند.

۱۷- تا ۲۴ میلیون تومان جریمه برای زنان تنها به دلیل «کشف حجاب»

بر اساس ماده ۴۹ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» نداشتن روسری یا هر نوع پوشش دیگری بر موی سر در اماکن و انظار عمومی - که در این ماده از آن به عنوان «کشف حجاب» یاد شده - می‌تواند برای زنان بین شش تا ۲۴ میلیون تومان جریمه نقدی به همراه داشته باشد.

نکته مهم درباره این ماده این است که تنها معطوف به نداشتن هر گونه پوشش بر موی سر زنان است و در نتیجه با اعمال دیگری که مصوبه «عفاف و حجاب» آن‌ها را جرم‌انگاری کرده از جمله تبلیغ بی‌حجابی یا بدپوششی تفاوت دارد.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، صرف نداشتن حجاب اجباری زنان، به معنی نداشتن هیچ پوششی بر موی سر، خود جرمی جداگانه با مجازات مجزا است و در صورتی که زنی علاوه بر نداشتن حجاب اجباری بر موی سر، مرتکب «بدپوششی» نیز شده باشد به دو مجازات نقدی محکوم خواهد شد.

۱۸- ۵۰۰ هزار تومان جریمه برای خودروهای حامل زنان بی‌حجاب

بر اساس ماده ۵۰ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» ماموران پلیس اعم از راهنمایی و رانندگی و پلیس انتظامی موظفند برای مالکان وسایل نقلیه‌ای که اقدام به حمل زنان بدون حجاب اجباری می‌کنند، جریمه ۵۰۰ هزار تومانی صادر کنند. نکته مهم درباره این ماده این است که صدور برگ جریمه برای مالکان وسایل نقلیه اعم از خودرو و موتورسیکلت به دلیل حمل زنان بدون حجاب اجباری، نیازی به تایید مقام قضایی و طی روند دادرسی به‌ویژه در اثبات جرم ندارد و مانند دیگر جرایم راهنمایی و رانندگی محسوب خواهد شد.

به علاوه این‌که بنا بر این ماده صدور یک برگ جریمه حمل زنان بی‌حجاب سبب جلوگیری از صدور جریمه دیگر به لحاظ زمانی نیست و همه جریمه‌ها با هم جمع خواهند شد. این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، مالک یک خودرو ممکن است فقط در یک ساعت چندین بار برای حمل زنان بدون حجاب اجباری جریمه شود؛ یعنی به عنوان نمونه ممکن است شخصی فقط در یک ساعت پنج بار جریمه شود که در این صورت جریمه ۵۰۰ هزار تومانی او به ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان می‌رسد.

۱۹ - اعطای مجوز دسترسی پلیس به اطلاعات خصوصی کاربران تاکسی‌های اینترنتی

بر اساس تبصره دوم ماده ۵۲ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات تاکسی اینترنتی از جمله اسنپ و تپسی موظفند داده‌ها و اطلاعات خصوصی کاربران خود از جمله راننده و مسافر را با فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی به اشتراک گذارند. بنا بر این تبصره، این شرکت می‌بایست پس از ایجاد امکان گزارش راننده‌ها درباره حجاب مسافران، امکان دسترسی مستقیم و بی‌واسطه پلیس به داده‌ها و اطلاعات خصوصی کاربران را فراهم کند. این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، پلیس در ایران «قانونا» می‌تواند تمامی اطلاعات خصوصی کاربران تاکسی‌های اینترنتی درباره زمان و مکان رفت‌وآمد، اطلاعات بانکی و دیگر اطلاعات موجود در حساب آن‌ها را رصد کند و مستقیم به آن‌ها دسترسی کامل داشته باشد.

۲۰ - جریمه نقدی صادرشده توسط پلیس، مستقیم از حساب بانکی

شهروندان برداشت می‌شود

بر اساس ماده ۵۴ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» اعتبار قانونی جریمه‌های مربوط به بی‌حجابی صادره از سوی پلیس با حکم قضایی صادره از مرجع قضایی برابر است و جریمه‌های صادره از سوی پلیس نیز مانند حکم جریمه نقدی صادره از مرجع قضایی پس از اعلام به بانک مرکزی، توسط بانک مرکزی مستقیم از حساب شخصی شهروندان کسر خواهد شد.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، صرف صدور یک برگ جریمه از سوی پلیس (برای بی‌حجابی) برای توقیف اموال شخصی شهروندان به نفع دولت کافی بوده و دیگر نیازی به طی روند رسیدگی قضایی نخواهد بود.

تلاش برای قانونی‌سازی توقیف اموال شهروندان (برداشت مستقیم از حساب شخصی) تنها به واسطه میل و اراده پلیس، در حالی است که بر اساس اصل ۳۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی، حکم به مجازات (از جمله توقیف اموال شهروندان) و اجرای آن تنها در صلاحیت و اختیار دادگاه صالح است و جز آن هر گونه توقیف اموال شهروندان، حتی با استفاده از قانون مصوب، خلاف قانون اساسی و مصداق بارز دست‌درازی دولت به مالکیت خصوصی و اموال شهروندان است.

۲۱ - ایجاد جرم جدیدی با عنوان «تعرض و تمسخر بانوان محجبه»

بر اساس ماده ۵۶ مصوبه «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» عمل مجرمانه جدیدی با عنوان «تعرض و تمسخر بانوان محجبه» به فهرست اعمال مجرمانه قانونی در ایران اضافه خواهد شد. بنا بر این ماده «هر شخصی در انظار، اماکن عمومی، معابر، محیط‌های شغلی اعم از دولتی، خصوصی یا وسایل حمل و نقل عمومی متعرض بانوان محجبه شود، توسط ضابطان عام و خاص قوه قضائیه بازداشت و به حداکثر مجازات مندرج در ماده (۶۱۹) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی [۶ ماه زندان] محکوم می‌شود». همچنین در تبصره این ماده علاوه بر تعرض به بانوان محجبه «توهین، تمسخر و

افترا» به این زنان نیز جرم بوده و همین مجازات را در پی دارد.

از آن جا که قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) پیش از این عملی را با عنوان «تعرض و ایجاد مزاحمت برای همه زنان» مورد جرم‌انگاری قرار داده، به نظر می‌رسد جرم‌انگاری عملی جدید تحت عنوان «تعرض، توهین، تمسخر و افترا» علیه زنان محجبه در حقیقت ایجاد ابزار قانونی برای برخورد با شهروندانی است که در برابر مزاحمت‌های آمران به معروف مقاومت می‌کنند.

این بدان معنی است که پس از قانون‌شدن مصوبه «عفاف و حجاب»، دستگاه قضایی، پلیس و دیگر ضابطان قضایی خواهند توانست شهروندان را به دلیل دفاع مشروع کلامی یا فیزیکی از خود در برابر حمله کلامی یا فیزیکی زنان آمر به معروف بازداشت کرده و به مجازات محکوم کنند.

